

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА

ПРОГРАМА ТА РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МЕТОДОЛОГІЯ І ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

(для студентів 5 курсу денної форми навчання
освітньо-кваліфікаційного рівня магістр спеціальностей
8.03060101 – «Менеджмент організацій і адміністрування»,
8.14010101 – «Готельна і ресторанна справа»,
8.14010301 – «Туризмознавство»)

Програма та робоча програма навчальної дисципліни «Методологія і організація наукових досліджень» (для студентів 5 курсу денної форми навчання освітньо-кваліфікаційного рівня магістр спеціальностей 8.03060101 – «Менеджмент організацій і адміністрування», 8.14010101 – «Готельна і ресторанна справа», 8.14010301 – «Туризмознавство») / Харк. нац. ун-т. міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова; уклад.: В. В. Величко. – Х.: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2013. – 36 с.

Укладач: канд. екон. наук., доцент В. В. Величко

Рецензент: канд. екон. наук, доцент Н. М. Матвеева

Рекомендовано кафедрою туризму і готельного господарства, протокол № 1 від 30. 08. 2012 р.

© В. В. Величко, ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2013

ЗМІСТ

Стор.

ВСТУП	4
1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	5
1.1. Мета, предмет та місце дисципліни.....	5
1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни.....	6
1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги.....	7
1.4. Анотація програми навчальної дисципліни.....	8
2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	11
2.1. Програма навчальної дисципліни.....	11
2.2. Структура навчальної дисципліни.....	22
2.3. Теми семінарських занять.....	25
2.4. Теми практичних занять.....	25
2.5. Теми лабораторних занять.....	26
2.6. Самостійна робота.....	26
2.7. Індивідуальне завдання.....	28
2.8. Методи навчання.....	28
2.9. Методи контролю.....	28
2.10. Розподіл балів, які отримують студенти.....	28
2.11. Засоби контролю та структура залікового кредиту.....	29
2.12. Рекомендована література.....	30
2.13. Інформаційні ресурси.....	30

ВСТУП

Дисципліна «Методологія і організація наукових досліджень» за освітньо-професійною програмою має статус нормативної.

Програма навчальної дисципліни розроблена на основі:

- ГСВО МОНУ ХНАМГ ОКХ магістра з галузі знань 0306 „Менеджмент і адміністрування”, спеціальності 8.03060101 – „Менеджмент організацій і адміністрування”, 2011 р.

- СВО ХНАМГ ОПП магістра з галузі знань 0306 „Менеджмент і адміністрування”, спеціальності 8.03060101 – „Менеджмент організацій і адміністрування”, 2011 р.

- СВО ХНАМГ Навчальний план 8.03060101 спеціальності „Менеджмент організацій і адміністрування ”, 2011 р.

- ГСВО Освітньо-професійна програма підготовки магістра зі спеціальності 8.14010101 «Готельна і ресторанна справа» напряму підготовки 6.140101 «Готельно-ресторанна справа», 2010 р.

- СВО ХНАМГ Навчальний план підготовки магістра зі спеціальності 8.14010101 «Готельна і ресторанна справа» напряму підготовки 140101 «Готельно-ресторанна справа», 2011 р.

- ГСВОУ Освітньо-професійна програма підготовки магістра зі спеціальності 8.14010301 «Туризмознавство» галузі знань 1401 «Сфера обслуговування », 2010 р.

- СВО ХНАМГ Навчальний план підготовки магістра зі спеціальності 8.14010301 «Туризмознавство» галузі знань 1401 «Сфера обслуговування», 2011р.

Програма ухвалена кафедрою туризму та готельного господарства (протокол № 1 від 30.08.2012 р) та Вченою радою факультету менеджменту (протокол № 1 від 31.08.2012 р.)

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Мета, предмет та місце дисципліни

1.1.1 Мета вивчення:

Для спеціальності 8.03060101 – «Менеджмент організацій і адміністрування»:

формування знань з методології, теорії методу і процесу, психології, методичного забезпечення науково-дослідної діяльності, починаючи зі студентської наукової роботи та аспірантських досліджень.

Для спеціальності 8.14010101 – «Готельна і ресторанна справа»:

здобуття майбутніми магістрами глибоких знань із методології і методики проведення наукових досліджень, вибору напряму та теми наукового дослідження, організація науково-дослідної роботи для подальшого застосування її результатів у практичній діяльності.

Для спеціальності 8.14010301 – «Туризмознавство»:

опанування теоретичними, професійними знаннями та практичними навичками щодо методології та організації наукових досліджень, формування наукового світогляду та наукової творчості.

1.1.2 Предмет дисципліни:

Для спеціальності 8.03060101 – «Менеджмент організацій і адміністрування»:

вивчення навчальної дисципліни «Методологія і організація наукових досліджень» є методологія і процес наукового дослідження, категорії, принципи, процедури наукового пошуку.

Для спеціальності 8.14010101 – «Готельна і ресторанна справа»:

система та процес наукового дослідження в сучасних умовах розвитку держави.

Для спеціальності 8.14010301 – «Туризмознавство»:

методологія і процес наукового дослідження, категорії, принципи, процедури наукового пошуку.

1.1.2 Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки фахівця

Перелік дисциплін, на які безпосередньо спирається вивчення даної дисципліни	Перелік дисциплін, вивчення яких безпосередньо спирається на дану дисципліну
1	2
8.03060101	
Філософія	1. Курсове проектування
Економічна теорія (макроекономіка)	2. Дипломне проектування
Інформаційні системи і технології	
8.14010101	
Філософія	1. Курсове проектування
Економічна теорія (макроекономіка)	2. Дипломне проектування

1	2
Інформаційні системи і технології	
8.14010301	
Філософія	1. Курсове проектування
Економічна теорія (макроекономіка)	2. Дипломне проектування
Основи наукових досліджень	

1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

Модуль. Методологія і організація наукових досліджень (1,5 / 54)

Для спеціальності 8.03060101 – «Менеджмент організацій і адміністрування»:

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи науки та наукових досліджень

Тема 1. Методологія: сутність, зміст, поняття.

Тема 2. Проблеми наукового пізнання в історії філософії.

Тема 3. Діалектичні та логічні основи наукового пізнання.

Тема 4. Специфіка наукового пізнання.

Тема 5. Концептуальні основи наукового знання.

Змістовий модуль 2. Методологічні основи наукового пізнання.

Тема 6. Зміст та структура процесу наукового дослідження. Проблеми істини..

Тема 7. Основні етапи та форми наукового дослідження.

Тема 8. Рівні та методи наукового дослідження.

Змістовий модуль 3. Організація захисту наукових робіт.

Тема 9. Організація науково-дослідної роботи магістрів.

Тема 10. Оформлення результатів наукових досліджень та їх впровадження у практику.

Для спеціальності 8.14010101 – «Готельна і ресторанна справа»:

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи науки та наукових досліджень

Тема 1. Історія становлення та розвитку науки.

Тема 2. Наука як система знань

Тема 3. Організація науково-дослідної роботи в Україні.

Змістовий модуль 2. Методологічні основи наукового пізнання.

Тема 4. Основи методології науково-дослідної роботи.

Тема 5. Основні методи наукових досліджень та їх характеристика.

Тема 6. Вибір, етапи та економічна ефективність наукового дослідження.

Змістовий модуль 3. Організація захисту наукових робіт.

Тема 7. Методика підготовки і оформлення курсових, дипломних та магістерських робіт.

Тема 8. Інформаційне забезпечення наукової роботи.

Тема 9. Оформлення наукової роботи і передавання інформації.

Тема 10. Організація роботи наукового колективу.

Для спеціальності 8.14010301 – «Туризмознавство»:

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи науки та наукових досліджень

Тема 1. Наука як особлива форма пізнання, сфера культури та соціальний інститут.

Тема 2. Основні поняття і категорії наукової методології.

Змістовий модуль 2. Методологічні основи наукового пізнання.

Тема 3. Основні концепції філософської методології науки.

Тема 4. Методи наукових досліджень та їх характеристика.

Змістовий модуль 3. Організація захисту наукових робіт.

Тема 5. Інформаційна база наукового дослідження.

Тема 6. Організація наукового дослідження.

Тема 7. Організація досліджень на рівні магістерської наукової роботи.

1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги

Вміння (за рівнями сформованості) та знання	Сфери діяльності (виробнича, соціально- виробнича, соціально-побутова)	Функції діяльності у виробничій сфері (проектувальна, організаційна, управлінська, виконавська, технічна, інші)
Репродуктивний рівень Знати визначення науки, термінів наукового дослідження; розуміти логіку етапів розвитку науки та наукового пізнання; вміти класифікувати наукові дослідження; вміти формулювати тему, мету та завдання наукового дослідження; знати методи наукових досліджень	Виробнича	Організаційна, аналітична, виконавська
Алгоритмічний рівень Формувати та аналізувати необхідну інформаційну базу наукового дослідження, проводити аналіз та систематизувати результати наукового дослідження	Виробнича	Аналітична, обліково-статистична, планувальна, контрольна
Евристичний рівень Формулювати висновки та пропозиції щодо впровадження результатів наукового дослідження та обґрунтовувати його ефективність	Виробнича	Організаційна, планувальна, інформаційна, управлінська

1.4. Анотація програми навчальної дисципліни

Анотація

Методологія і організація наукових досліджень

Для спеціальності 8.03060101 – «Менеджмент організацій і адміністрування»:

Мета вивчення: формування знань з методології, теорії методу і процесу, психології, методичного забезпечення науково-дослідної діяльності, починаючи зі студентської наукової роботи та аспірантських досліджень.

Предмет дисципліни: методологія і процес наукового дослідження, категорії, принципи, процедури наукового пошуку.

Змістовні модулі: теоретичні основи науки та наукових досліджень, методологічні основи наукового пізнання, організація захисту наукових робіт

Для спеціальності 8.14010101 – «Готельна і ресторанна справа»:

Мета вивчення: здобуття майбутніми магістрами глибоких знань із методології і методики проведення наукових досліджень, вибору напрямку та теми наукового дослідження, організація науково-дослідної роботи для подальшого застосування її результатів у практичній діяльності.

Предмет дисципліни: система та процес наукового дослідження в сучасних умовах розвитку держави.

Змістовні модулі: теоретичні основи науки та наукових досліджень, методологічні основи наукового пізнання, організація захисту наукових робіт

Для спеціальності 8.14010301 – «Туризмознавство»:

Мета вивчення: опанування теоретичними, професійними знаннями та практичними навичками щодо методології та організації наукових досліджень, формування наукового світогляду та наукової творчості.

Предмет дисципліни: методологія і процес наукового дослідження, категорії, принципи, процедури наукового пошуку.

Змістовні модулі: теоретичні основи науки та наукових досліджень, методологічні основи наукового пізнання, організація захисту наукових робіт

Аннотация

Методология и организация научных исследований

Для специальности 8.03060101 - «Менеджмент организаций и администрирование»:

Цель изучения: формирование знаний по методологии, теории метода и процесса, психологии, методического обеспечения научно-исследовательской деятельности, начиная со студенческой научной работы и аспирантских исследований.

Предмет дисциплины: методология и процесс научного исследования, категории, принципы, процедуры научного поиска.

Содержательные модули: теоретические основы науки и научных исследований, методологические основы научного познания, организация защиты научных работ

Для специальности 8.14010101 - «Гостиничное и ресторанное дело»:

Цель изучения: получение будущими магистрами глубоких знаний по методологии и методике проведения научных исследований, выбора направления и темы научного исследования, организация научно-исследовательской работы для дальнейшего применения ее результатов в практической деятельности.

Предмет дисциплины: система и процесс научного исследования в современных условиях развития государства.

Содержательные модули: теоретические основы науки и научных исследований, методологические основы научного познания, организация защиты научных работ.

Для специальности 8.14010301 - «Туризм»:

Цель изучения: овладение теоретическими, профессиональными знаниями и практическими навыками по методологии и организации научных исследований, формирование научного мировоззрения и научного творчества.

Предмет дисциплины: методология и процесс научного исследования, категории, принципы, процедуры научного поиска.

Содержательные модули: теоретические основы науки и научных исследований, методологические основы научного познания, организация защиты научных работ

Annotation

The methodology and the organization of scientific research

For specialty 8.03060101 - "Management and Administration":

The purpose of the study: the formation of knowledge in methodology, theory method and process, psychology, methods of research activities ranging from student Research and Graduate.

Studies. Subject disciplines: methodology and research process, categories, principles and procedures of scientific inquiry.

Substantive modules: the theoretical foundations of science and research, methodological foundations of scientific knowledge, protection of scientific papers.

For specialty 8.14010101 - "hotel and restaurant business":

Purpose of study: Reaching the future masters of deep knowledge of the methodology and techniques of research, choice of direction and themes of research, organization of research for further application of its results in practice.

Subject disciplines: system and process research in today's development.

Substantive modules: the theoretical foundations of science and research, methodological foundations of scientific knowledge, protection of scientific papers.

For specialty 8.14010301 - "Turystoznavstvo":

Purpose of study: mastering theoretical professional knowledge and skills on the methodology and the organization of scientific research, the formation of a scientific outlook and scientific creativity.

Subject disciplines: methodology and research process, categories, principles and procedures of scientific inquiry.

Substantive modules: the theoretical foundations of science and research, methodological foundations of scientific knowledge, protection of scientific papers.

2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Програма навчальної дисципліни

Для спеціальності 8.03060101 – «Менеджмент організацій і адміністрування»:

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи науки та наукових досліджень

Тема 1. Методологія: сутність, зміст, поняття.

Поняття про діяльність людини: пізнавальну (гносеологічну), аксіологічну, праксіологічну. Наука як результат і особливий вид пізнавальної діяльності людини.

Роль філософії в обґрунтуванні проблем наукового дослідження. Логічний аналіз об'єкта, суб'єкта і предмета методології наукового дослідження. Зміст, структура і значення курсу для наукової підготовки магістра.

Тема 2. Проблеми наукового пізнання в історії філософії.

Специфіка пізнавального ставлення людини до світу. Поняття гносеології та її місце в системі філософського знання. Особливості пізнання природної соціокультурної й духовної сфер. Проблема пізнання світу. Агностицизм і його основні різновиди. Проблеми наукового пізнання у філософії XVIII-XIX ст.. Класична наука і філософська епістемологічна рефлексія. Споглядальна концепція пізнання. Принцип відображення (Локк, Гольбах). Діяльнісна концепція пізнання. Принцип конструктивізму (Кант, Фіхте). Гегелівська гносеологія. Принцип тотожності. Марксистська концепція пізнання. Принцип практики (Маркс, Енгельс). Неокласична наука і філософська епістемологічна рефлексіяю неопозитивістська концепція пізнання (Мах, Авенаріус). Прагматична пізнавальна концепція (Ч.Пірс, У.Джеме, Дж.Дьюї). проблеми теорії пізнання у філософії неотомізму (Веттер, Марітен). Феноменологія Гуссерля. Філософія і методологія соціальних наук. Специфіка соціального пізнання.

Тема 3. Діалектичні та логічні основи наукового пізнання.

Діалектика як система принципів, законів і категорій. Закони та категорії діалектики в науковому дослідженні. Поняття принципів діалектики та їх роль у науковому пізнанні. Принцип об'єктивності, всебічності та взаємозв'язку, розвитку, історичного й логічного в науковому пізнанні.

Закони єдності та боротьби протилежностей, якості і кількості, заперечення та їх роль у процесі пізнання.

Категорії діалектики, їх роль у пізнанні реального світу. Одиначне, особливе та загальне, сутність і явище, причина і наслідок, зміст і форма, необхідність і випадковість, можливість і дійсність у процесі пізнання предметів та явищ матеріального і духовного світу.

Значення діалектики в науковому пізнанні та практичній діяльності людей.

Формальна логіка у науковому пізнанні. Поняття про логічний закон. Закони логіки – форма вираження внутрішніх суттєвих структурних зв'язків наших думок, які відображують закономірні зв'язки буття реального світу. Співвідношення законів формальної та діалектичної логіки. Закон тотожності, його сутність і об'єктивна основа. Вимоги закону визначеності та однозначності думки у процесі наукового пізнання. Значення закону суперечності для пізнавальної та практичної діяльності людей. Закон виключеного третього, його визначення та логічний зміст. Об'єктивні основні вимоги цього закону. Роль закону виключеного третього в науковій і практичній діяльності людей. Закон достатньої підстави, його сутність та основні вимоги. Логічні помилки, пов'язані з порушенням вимог закону. Значення цього закону в науково-пізнавальній і практичній діяльності людей у різних сферах суспільного життя. Поняття аргументацій, доказу та їх структура.

Види і правила доказу в процесі наукового пізнання. Прямий і непрямий докази. Основні правила, що впливають із законів тотожності, несуперечності та достатньої підстави, яких слід дотримуватися у процесі наукового пізнання.

Поняття спростування та його логічна структура. Значення аргументації та доказу в пізнанні, науці.

Тема 4. Специфіка наукового пізнання.

Наука в системі суспільства. Відмінність наукового пізнання від звичайного, художнього та інших способів пізнання дійсності. Головні ознаки наукового пізнання. Дисциплінарний та міждисциплінарний аналіз науки. Специфіка філософсько-методологічного дослідження науки. Позитивізм – неопозитивізм-постпозитивізм як світогляд і методологія наукового пізнання.

Поняття об'єкта та предмета наукового дослідження. Поняття про метод, методологію та рівні наукового дослідження. Змістовна і формалізована методологія. Види змістовної методології: філософська, загальнонаукова, конкретно наукова.

Типологія методів наукового пізнання: філософські, загальнонаукові, загально логічні, емпіричні й теоретичні.

Рівні наукового дослідження: емпіричний і теоретичний. Їх відмінність за предметом, методами і формами наукового знання.

Тема 5. Концептуальні основи наукового знання.

Передумови наукового мислення і діяльності. Експлікація поняття і теорії наук. Необхідні умови коректного наукового пояснення.

Пізнавальний статус наукових законів моделі розвитку науки. Демаркація від індивідуальних психологічних, колективістських умов. Сцієнтизм і анти сцієнтизм.

Наукове і ненаукове знання. Форми ненаукового знання. Наука як соціокультурний феномен. Наукова картина світу та її еволюція. Різні моделі раціональності. Концептуальні й світоглядні засади наукового знання.

Поняття синергетики й евристики. Взаємозв'язок епістемології і соціальної філософії.

Змістовий модуль 2. Методологічні основи наукового пізнання.

Тема 6. Зміст та структура процесу наукового дослідження. Проблеми істини.

Основні проблеми гносеології. Логіка пізнавального ставлення людини до світу (оптимізм, скептицизм, агностицизм). Суб'єкт і об'єкт наукового дослідження. Дослідження як відображення і як творчість. Об'єктивне та суб'єктивне в гносеологічному образі.

Чуттєве пізнання та його основні форми. Логічне пізнання та його основні форми. Інтуїція та її роль у раціональному пізнанні. Діалектика чуттєвого та раціонального в процесі наукового дослідження. Сутність сенсуалізму, емпіризму, раціоналізму та ірраціоналізму.

Проблема істини у філософії та науці. Істина та її роль у науковому дослідженні. Об'єктивність і конкретність істини. Діалектика абсолютного та відносного в істині. Істина та помилкова думка. Критерії наукового пізнання та знання. Гносеологічні функції практики.

Специфіка дослідження соціальної дійсності. Суспільство як об'єкт соціального дослідження. Людина як об'єкт і суб'єкт наукового пізнання. Соціальні потреби, інтереси та їх вплив на процес дослідження суспільних явищ.

Тема 7. Основні етапи та форми наукового дослідження.

Основні етапи наукового дослідження і логіка їх пізнавального циклу. Виявлення, формування і постановка наукової проблеми як однієї з форм наукового знання. Практичні та теоретичні причини, що зумовлюють постановку проблеми. Сутність, характер і шляхи вирішення наукової проблеми.

Виявлення і нагромадження фактів дійсності – важливий етап у науковому дослідженні. Поняття про факти дійсності, їх види та зміст. Відмінність між фактом-подією та науковим фактом. Логіка виявлення фактів дійсності, їх пояснення та узагальнення.

Формування та обґрунтування наукових гіпотез як процес поглиблення наукового дослідження. Види гіпотез та їх роль у дослідженні явищ і процесів реальної дійсності. Значення гіпотез у прогнозуванні розвитку матеріального та духовного світу.

Формування наукової теорії – основний етап у процесі наукового дослідження. Поняття наукової теорії, її сутності та структури. Ознаки і функції наукової теорії. Роль теорії у формуванні та розвитку знань, науки, наукової картини світу. Наука як особливий вид духовного виробництва, пізнавальної діяльності вчених.

Тема 8. Рівні та методи наукового дослідження.

Поняття про емпіричні та теоретичні рівні наукового дослідження. Методи нагромадження емпіричного матеріалу та вираження його в різних формах емпіричного знання. Методи спостереження, вимірювання, опису, експерименту та їх роль у дослідженні.

Методи теоретичного узагальнення емпіричного матеріалу та вираження його в різних формах теоретичного знання. Загальнонаукові та загально логічні методи наукового пізнання. Аналіз і синтез. Порівняння, абстрагування та узагальнення. Індукція, дедукція та аналогія. Моделювання і формалізація. Системний аналіз. Програмно-цільовий підхід. Комплексні дослідження.

Аксиоматичний і гіпотетико-дедуктивний методи. Порівняльний і структурно-функціональний методи. Логіко-математичний та імовірнісний методи. Історичний і логічний методи. Сходження від абстрактного до конкретного. Емпіричні методи дослідження у групі економічних наук. Ситуаційні методи, що використовуються у менеджменті та маркетингу. Методи порівнянь, групувань, табличних, графічних, балансових, індексних, ланцюгових підстановок. Лінійне програмування. Теорія масового обслуговування. Методи ділових ігор. Контент-аналіз. Кластерний аналіз. Діагностування. Матричний метод. Дисперсійний, комерційний, регресійний аналіз. Прогностичні моделі. Методи експертних оцінок. Статичні та динамічні моделі. Методи перевірки результатів наукового дослідження.

Змістовий модуль 3. Організація захисту наукових робіт.

Тема 9. Організація науково-дослідної роботи магістрів.

Види та форми науково-дослідної роботи магістрів. Класифікація наукових досліджень. Теоретичні, експериментальні дослідження. Фундаментальні і прикладні дослідження. Пошукові. Описові, причинно-наслідкові та прогностичні дослідження. Кабінетні і польові дослідження. Дослідження, які проводяться самостійно суб'єктом. Дослідження, що проводяться спеціалізованими дослідницькими фірмами. Дослідження, які проводяться спільно. Науково-дослідна робота (НДР) магістрантів у навчальний та у поза навчальний час.

Реферування літератури. Виконання магістерської роботи. Обґрунтування теми, розроблення її змісту, проведення наукового дослідження, апробація результатів дослідження у практиці діяльності підприємств – об'єктів дослідження. Участь у розробленні держбюджетної та госпдоговірної тематики

кафедри. Участь у конкурсах наукових робіт магістрантів, науково-практичних конференціях. Написання наукової доповіді, статті.

Планування науково-дослідної роботи магістрантом. Складання індивідуального плану роботи магістранта. Розроблення календарного плану виконання випускної науково-кваліфікаційної роботи. Розроблення плану впровадження результатів наукових досліджень.

Тема 10. Оформлення результатів наукових досліджень та їх впровадження у практику.

Систематизація результатів дослідження. Види систематизації результатів дослідження та їх зміст. Докази гіпотези, висновки та рекомендації, науковий експеримент, коригування попередніх пропозицій, літературний огляд дослідження. Викладення висновків та рекомендацій у вигляді реферату, наукової статті, тез доповіді, звіту про виконану науково-дослідну роботу, курсової, випускної магістерської роботи. Види рефератів: наукові, інформативні. Зміст та вимоги до рефератів. Наукова стаття. Звіт про НДР.

Звіт про науково-дослідну роботу, його зміст і методика складання. Сутність звіту з НДР: титульний аркуш, зміст, список виконавців, реферат, основна частина звіту, висновки, рекомендації, список використаних джерел, додатки. Вимоги до складання звіту згідно ДСТУ 3008-95.

Впровадження результатів завершених досліджень та розрахунок їх ефективності. Продукція наукових досліджень: теоретичні й науково-методологічні положення, методики, рекомендації. Кінцеві результати НДР, місце і форми їх застосування. Порядок впровадження результатів НДР у практичну діяльність підприємств. Відповідальність за впровадження НДР. Здавання замовнику НДР. Акти здавання – приймання готової продукції НДР, їх зміст. Впровадження завершених досліджень: дослідне випробування розроблених методик, рекомендацій, інструкцій, положень.

Ефективність результатів наукових досліджень та її критерії. Економічна, науково-технічна, соціальна ефективність. Розрахунок економічної ефективності наукових досліджень.

Для спеціальності 8.14010101 – «Готельна і ресторанна справа»:

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи науки та наукових досліджень

Тема 1. Історія становлення та розвитку науки.

Суть наукового пізнання. Функції знання. Практика - основа пізнання. Відносне й абсолютне наукове знання. Наукове дослідження як форма розвитку науки. Форми наукових досліджень. Об'єкт, предмет і основні етапи наукового дослідження.

Наука античного світу. Наука стародавнього світу. Наука в епоху середньовіччя та відродження. Революційні процеси в науці, що відбулися у XVI-XIX ст.. Наука у XX ст.. Основні сучасні тенденції розвитку науки.

Поняття «наука». Її предмет, мета та функції. Завдання, що ставляться перед наукою.

Структурні елементи науки: наукова ідея, гіпотеза, закон, теорія, наукова концепція, принципи, поняття та їх характеристика.

Тема 2. Наука як система знань.

Науковий напрям – наукознавство. Розділи наукознавства та їх характеристика. Основні завдання наукознавства.

Мета, функції та значення класифікації наук. Фундаментальні та прикладні науки. Природничі та соціально-філософські науки. Національна класифікація наук.

Основні якості, що відповідають статусу науковця.

Тема 3. Організація науково-дослідної роботи в Україні.

Спрямування державної політики України з наукової та науково-технічної діяльності. Організаційна структура науки. Повноваження Президента України, Верховної Ради, кабінету Міністрів у науковій та науково-технічній сфері. Національна академія наук – вищий науковий орган держави. Галузеві академії. Мета створення при Президентові України Ради з питань науки та науково-технічної політики. Державний фонд фундаментальних досліджень. Громадські наукові організації. Суб'єкти наукової та науково-технічної діяльності.

Пріоритетні напрями державної підтримки у сфері наукового, технічного розвитку та виробництва. Інноваційна діяльність. Фінансування науки. Пріоритетні напрями фінансування науки України. Основні заходи подальшого розвитку науково-дослідної діяльності.

Аспірантура, докторантура як основна форма підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів в Україні.

Науково-дослідна робота студентів (НДРС). Роль профільюючих, випускових кафедр в організації НДРС. Форми НДРС у межах навчального процесу та поза ним.

Змістовий модуль 2. Методологічні основи наукового пізнання.

Тема 4. Основи методології науково-дослідної роботи.

Поняття методології. Її головна мета і основні функції. Методика досліджень.

Методологія теоретичних досліджень. Ідеалізація. Формалізація. Гіпотеза. Евристичність, конструктивність та простота теорії. Методи теоретичних досліджень.

Методологія досліджень емпіричного рівня. Опис, спостереження та експеримент. Методи оброблення й аналізу дослідних даних. Оцінювання випадкових похибок експерименту. Експериментальні оцінки величини, що вимірюється та її середньоквадратичного відхилення. Перевірка однорідностей дисперсії. Обчислення відносної похибки результатів виміру. Визначення необхідної кількості повторних дослідів. Вилучення грубої похибки. Послідовність математичної обробки експериментальних даних.

Пізнавальні прийоми і форми наукових досліджень: моделювання, ідеалізація, абстракція, узагальнення та уявний експеримент.

Тема 5. Основні методи наукових досліджень та їх характеристика.

Поняття наукового методу. Його основні ознаки. Методи наукового пізнання: загальнонаукові, конкретно-наукові, спеціальні.

Системність методів. Теоретичні дослідження і принципи, категорії та закони діалектики.

Традиційно загальнонаукові методи: спостереження, аналіз і синтез, індукція і дедукція, порівняння й аналогія, узагальнення та абстрагування, метод експерименту. Сучасні (модерні) загальнонаукові методи: системний, формалізація, ідеалізація, аксіоматико-дедуктивний, метод моделювання.

Загальні положення системного методу дослідження. Характеристика різних типів систем. Критерій ефективності функціонування системи. Методологічні аспекти поділу системи на підсистеми. Фактор впливу на систему: керовані, некеровані, збурювальні. Вибір факторів та критерію оптимізації підсистем. Узгодження критерію оптимізації підсистем із критерієм ефективності функціонування великої системи. Застосування системного підходу при розробленні новітніх технологій продукції ресторанного та готельного господарства.

Тема 6. Вибір, етапи та економічна ефективність наукового дослідження.

Поняття наукової проблеми. Його класифікація та структурні одиниці. Проблема, тема, завдання наукового дослідження. Вимоги, що висувають до вибору теми. Класифікація наукових досліджень за видами зв'язків із виробництвом, мірою важливості для народного господарства, цільовим призначенням, джерелами фінансування і термінами проведення досліджень.

Три етапи проведення наукових досліджень: аналіз сучасного стану проблеми та техніко-економічне обґрунтування теми, проведення теоретичних чи експериментальних досліджень, впровадження наукових досліджень.

Ефективність науки. Науково-технічний, економічний та соціальний ефект. Перспективність теми. Методи її визначення. Оцінювання ефективності науково-дослідної роботи.

Змістовий модуль 3. Організація захисту наукових робіт.

Тема 7. Методика підготовки і оформлення курсових, дипломних та магістерських робіт.

Поняття, загальна характеристика і вимоги до курсових та дипломних робіт.

Етапи підготовки курсових та дипломних робіт. Підготовчий етап – вибір теми, з'ясування об'єкта, предмета і мети дослідження. Перший етап – складання структури роботи. Другий етап – вивчення та конспектування літератури з теми курсової (дипломної) роботи. Наступний етап – викладення тексту роботи. Кінцевий етап – написання вступу та висновків до курсової (дипломної) роботи, оформлення списку літератури та додатків, редагування тексту, підготовка роботи до захисту.

Рекомендована структура курсових та дипломних робіт. Їх технічне оформлення.

Вимоги до процедури захисту курсової (дипломної) роботи. Обов'язки наукового керівника курсової (дипломної) роботи.

Магістерська робота: поняття та її підготовка.

Тема 8. Інформаційне забезпечення наукової роботи.

Суть і види науково-технічної інформації. Технічна, економічна та соціальна інформація. Поняття «науковий документ». Класифікація документів. Універсальна десятикова класифікація (УДК).

Первинна і вторинна інформація. Організація етапу збору і відбору інформації. Основні положення інформаційного пошуку. Методи нагромадження первинної інформації: опитування, спостереження, експеримент, тестування, анкетування. База даних та знань.

Прийоми і методи аналізу одержаних даних. Їх інтерпретація. Підсумкові документи дослідження.

Форми обміну науковою інформацією. Наукова доповідь. Монографія. Стаття. Реферат. Науковий звіт. Методичні розробки. Довідник. Брошура. Дисертація. Рецензія. Первинні та вторинні наукові документи. Їх основні структурні елементи: аспектизація, рубрикація, композиція.

Тема 9. Оформлення наукової роботи і передання інформації.

Оформлення результатів наукової роботи. Ясність викладу, систематичність і послідовність представлення матеріалу. Мова та стиль викладу. Державні стандарти із науково-технічного оформлення результатів творчої праці. Редагування наукової роботи.

Винаходи. Об'єкти винаходів. Дві форми охорони авторських прав винахідників: авторські посвідчення та патенти. Оформлення замовлення на практичні розробки. Формула та новизна винаходу.

Тема 10. Організація роботи наукового колективу.

Суб'єкти наукової діяльності. Поняття «науковий колектив». Формування і методи згуртованості наукового колективу. Загальні правила успішної роботи колективу.

Принципи організації праці в науковій діяльності: наступність, колективність, динамічність, мобільність, саморганізація і творчий підхід. Індивідуальний план і графік виконання роботи окремого працівника.

Збалансованість робочого місця. Робочий день науковця.

Етичні норми, правила поведінки в наукових колективах. Цінності науки.

Для спеціальності 8.14010301 – «Туризмознавство»:

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи науки та наукових досліджень

Тема 1. Наука як особлива форма пізнання, сфера культури та соціальний інститут.

Наука як форма пізнання світу. Сутність науки. Предмет, завдання і функції науки. Особливості об'єкта, суб'єкта, цілеспрямовання засобів і результатів. Наукознавство та його розвиток. Структура і класифікація наук. Взаємодія наук як чинник їх розвитку. Методологічна єдність і багатоманітність сучасної науки. Міграція методів, засобів і концептуальних схем з однієї галузі знання в іншу. Методологічне значення діалектики єдності та багатоманітності наук.

Організація науки і підготовка наукових кадрів: міжнародний та вітчизняний досвід. Етичні норми науки. Цінності науки: універсалізм, спільність володіння, безкорисливість, скептицизм.

Тема 2. Основні поняття і категорії наукової методології.

Структура методології наукового дослідження, її основні різновиди. Поняття процесу наукового дослідження, його рівні, структура, класифікація та основні принципи здійснення. Обґрунтування проблеми наукового дослідження. Об'єкт і предмет наукового дослідження.

Наукова ідея як спроба нетрадиційного пояснення явищ. Основні форми наукового пізнання (факт, гіпотеза, закон, концепція, теорія). Поняття про наукові факти та їх роль у науковому дослідженні. Формування та обґрунтування наукових гіпотез. Види гіпотез. Наукові закони. Концепція як спосіб розуміння, пояснення, тлумачення основної ідеї теорії. Поняття наукової

теорії, її сутність та структура. Наукова теорія як найвищий рівень синтезу знання.

Структурні елементи науки: поняття, категорії, принципи, постулати, правила, парадигми. Докази як процес встановлення істинності твердження. Спростування як засіб розвитку наукового пізнання. Структура наукового доказу та спростування: теза, аргумент, форма (демонстрація). Правила і умови доказів та спростувань. Сутність та правила аргументації. Класифікаційна проблема в сучасній науці. Принципи класифікацій.

Змістовий модуль 2. Методологічні основи наукового пізнання.

Тема 3. Основні концепції філософської методології науки.

Позитивізм ХІХ ст.. Вчення про науку у філософії О.Канта. Еволюціонізм Г.Спенсера. Індуктивізм (Д.Мілль, І.Джевонс). концепція філософії науки Е.Маха. проблеми філософії науки в неокантіанстві Марбурзької (Коген, Наторп, Кассіерер) та Баденської (Віндельбанд, Ріккерт) шкіл. Марксизм. Філософська концепція науки в працях К.Маркса і Ф.Енгельса. Категоріальні засади наукового мислення. Соціально-практичні засади науки. Неопозитивістські концепції методології науки (Б.Рассел, М.Шлік, Л.Вітгенштейн, Р.Карнап, Ф.Франк). концепція розвитку наукового знання К.Поппера. теорія наукових революцій Г.Куна. методологічні ідеї філософії структуралізму, феноменології та герменевтики.

Традиційна метафізична методологія і притаманні їй критерії науковості. Еволюція метафізичної методології. Вимоги метафізики до здобуття, верифікації і оформлення знань формальна логіка. Діалектика як вчення про розвиток і спосіб філософствування. Зміст та різновиди діалектики. Категорії та закони діалектики. Філософські суперечки навколо законів діалектики та її принципів.

Герменевтика в контексті пізнавальної і соціокультурної діяльності. Феноменологія як філософська методологія. Структуралізм як методологічна доктрина, її можливості та межі. Реконструкція, дискус і реконструкція як прийоми роботи зі смислами. Методологія лінгвістичного аналізу.

Тема 4. Методи наукових досліджень та їх характеристика.

Поняття та базові характеристики методів наукових досліджень. Типологія методів наукового пізнання: спеціальні та загальнонаукові. Класифікація та характеристика загальнонаукових методів. Основні групи загальних методів. Емпіричні методи: спостереження, порівняння, вимірювання, експеримент. Методи, які використовуються як на емпіричному рівні, так і на теоретичному: абстрагування, аналіз, синтез, індукція, дедукція, моделювання. Методи теоретичного рівня наукового пізнання: аксіоматичний, гіпотетико-дедуктивний, від абстрактного до конкретного. Системний аналіз як

загальнонауковий метод дослідження. Синергетика як теорія самоорганізації і розвитку окремих цілісних систем. Основні поняття синергетики.

Наукове прогнозування як метод дослідження: зміст, основні види та технологія здійснення. Сутність та типологія прогнозів та методів прогнозування. Об'єкт, предмет, функції економічного прогнозування. Етапи і технологія прогнозування. Сутність та види планування. Принципи, завдання і послідовність планування. Особливості практичного застосування методів планування.

Змістовий модуль 3. Організація захисту наукових робіт.

Тема 5. Інформаційна база наукового дослідження.

Поняття «наукова інформація» та її функції. Загальні підходи та принципи формування інформаційного забезпечення наукового дослідження. Роль інформації в наукових дослідженнях. Зв'язок дослідницької та інформаційної діяльності. Класифікація наукових досліджень. Літературні джерела, матеріали практики, результати наукових досліджень, нормативні документи. Первинна і вторинна наукова інформація. Сигнальна, релевантна (виправдана), бібліографічна і нова (основна) інформація. Форми сигнальної інформації: реферат, анотація, тези, резюме. Рецензія як вид науково-критичної статті. Принципи збирання інформаційного матеріалу: цілеспрямованість, структурованість, вибірковість. Інформаційні ресурси та технології в науковому дослідженні. Математичні методи в науковому дослідженні: види та їх характеристика.

Тема 6. Організація наукового дослідження.

Сутність та основні етапи організації наукового дослідження. Наукова проблема, її постановка та формулювання. Конкретизація проблеми дослідження. Наукова проблема і гіпотеза. Особливості емпіричного і теоретичного етапів дослідження. Об'єкт і предмет дослідження. Мета дослідницької діяльності. Вибір засобів і методів. Виклад та обґрунтування наукових результатів. Види наукових досліджень у вищому навчальному закладі (реферат, курсова, дипломна роботи, дисертації на здобуття наукового ступеня). Вимоги до оформлення наукової роботи. Феномен дисертації.

Тема 7. Організація досліджень на рівні магістерської наукової роботи.

Поняття кваліфікаційної роботи, особливості її структури, змісту, вимог відповідно до рівня наукового дослідження. Обґрунтування теми магістерської роботи, порядок її затвердження. План магістерської дипломної роботи, основні вимоги, структура, порядок затвердження. Наукове керівництво магістерською науковою роботою. Вимоги щодо оформлення магістерської дипломної роботи. Процедури рецензування і підготовки до захисту магістерських дипломних

робіт. Публічний захист дипломної роботи: зміст процедури і порядок здійснення. Правові аспекти організації наукового дослідження.

2.2. Структура навчальної дисципліни

Для спеціальності 8.03060101 – «Менеджмент організацій і адміністрування»:

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи науки та наукових досліджень												
Тема 1. Методологія: сутність, зміст, поняття.	3	1	1			1						
Тема 2. Проблеми наукового пізнання в історії філософії.	3	1	1			1						
Тема 3. Діалектичні та логічні основи наукового пізнання.	2	1				1						
Тема 4. Специфіка наукового пізнання.	3	1	1			1						
Тема 5. Концептуальні основи наукового знання.	2	1				1						
Разом за змістовним модулем 1	13	5	3			5						
Змістовий модуль 2. Методологічні основи наукового пізнання.												
Тема 6. Зміст та структура процесу наукового дослідження. Проблеми істини.	3	1	1			1						
Тема 7. Основні етапи та форми наукового дослідження.	6	2	2			2						
Тема 8. Рівні та методи наукового дослідження.	5	1	2			2						

Продовження табл.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Разом за змістовним модулем 2	14	4	5			5						
Змістовий модуль 3. Організація захисту наукових робіт.												
Тема 9. Організація науково-дослідної роботи магістрів.	6	2	2			2						
Тема 10. Оформлення результатів наукових досліджень та їх впровадження у практику.	4	1	2			2						
Разом за змістовним модулем 3	11	3	4			4						
ІНДЗ	16					16						
Усього годин	54	12	12			30						

Для спеціальності 8.14010101 – «Готельна і ресторанна справа»:

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи науки та наукових досліджень												
Тема 1. Історія становлення та розвитку науки.	3	1				2						
Тема 2. Наука як система знань	4	1	1			2						
Тема 3. Організація науково-дослідної роботи в Україні.	3	1	1			1						
Разом за змістовим модулем 1	10	3	2			5						
Змістовий модуль 2. Методологічні основи наукового пізнання.												
Тема 4. Основи методології науково-дослідної роботи.	3	2				1						
Тема 5. Основні методи наукових досліджень та їх характеристика.	5	2	2			1						

Продовження табл.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 6. Вибір, етапи та економічна ефективність наукового дослідження.	5	2	2			1						
Разом за змістовим модулем 2	13	6	4			3						
Змістовий модуль 3. Організація захисту наукових робіт.												
Тема 7. Методика підготовки і оформлення курсових, дипломних та магістерських робіт.	4	1	2			1						
Тема 8. Інформаційне забезпечення наукової роботи.	5	1	2			2						
Тема 9. Оформлення наукової роботи і передавання інформації.	4	1	1			2						
Тема 10. Організація роботи наукового колективу.	2		1			1						
Разом за змістовим модулем 3	15	3	6			6						
ІНДЗ	16					16						
Усього годин	54	12	12			30						

Для спеціальності 8.14010301 – «Туризмознавство»:

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи науки та наукових досліджень												
Тема 1. Наука як особлива форма пізнання, сфера культури та соціальний інститут.	3	1	1			1						
Тема 2. Основні поняття і категорії наукової методології.	4	1	1			2						
Разом за змістовним модулем 1	7	2	2			3						
Змістовий модуль 2. Методологічні основи наукового пізнання.												
Тема 3. Основні концепції філософської методології науки.	6	2	2			2						

Продовження табл.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 4. Методи наукових досліджень та їх характеристика.	6	2	2			2						
Разом за змістовним модулем 2	12	4	4			4						
Змістовий модуль 3. Організація захисту наукових робіт.												
Тема 5. Інформаційна база наукового дослідження.	7	2	2			3						
Тема 6. Організація наукового дослідження.	6	2	2			2						
Тема 7. Організація досліджень на рівні магістерської наукової роботи.	6	2	2			2						
Разом за змістовним модулем 3	19	6	6			7						
ІНДЗ	16					16						
Усього годин	54	12	12			30						

2.3. Теми семінарських занять

Програмою навчальної дисципліни не передбачено.

2.4. Теми практичних занять

Для спеціальності 8.03060101 – «Менеджмент організації і адміністрування»:

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Методологія: сутність, зміст, поняття.	1
2.	Тема 2. Проблеми наукового пізнання в історії філософії.	1
3.	Тема 4. Специфіка наукового пізнання.	1
4.	Тема 6. Зміст та структура процесу наукового дослідження. Проблеми істини.	1
5.	Тема 7. Основні етапи та форми наукового дослідження.	2
6.	Тема 8. Рівні та методи наукового дослідження.	2
7.	Тема 9. Організація науково-дослідної роботи магістрів.	2
8	Тема 10. Оформлення результатів наукових досліджень та їх впровадження у практику.	2
	Разом	12

Для спеціальності 8.14010101 – «Готельна і ресторанна справа»:

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 2. Наука як система знань	1
2.	Тема 3. Організація науково-дослідної роботи в Україні.	1
3.	Тема 5. Основні методи наукових досліджень та їх характеристика.	2
4.	Тема 6. Вибір, етапи та економічна ефективність наукового дослідження.	2
5.	Тема 7. Методика підготовки і оформлення курсових, дипломних та магістерських робіт.	2
6.	Тема 8. Інформаційне забезпечення наукової роботи.	2
7.	Тема 9. Оформлення наукової роботи і передання інформації.	1
8.	Тема 10. Організація роботи наукового колективу.	1
	Разом	12

Для спеціальності 8.14010301 – «Туризмознавство»:

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Наука як особлива форма пізнання, сфера культури та соціальний інститут.	1
2.	Тема 2. Основні поняття і категорії наукової методології.	1
3.	Тема 3. Основні концепції філософської методології науки.	2
4.	Тема 4. Методи наукових досліджень та їх характеристика.	2
5.	Тема 5. Інформаційна база наукового дослідження.	2
6.	Тема 6. Організація наукового дослідження.	2
7.	Тема 7. Організація досліджень на рівні магістерської наукової роботи.	2
	Разом	12

2.5. Теми лабораторних занять

Програмою навчальної дисципліни не передбачено.

2.6. Самостійна робота

Для спеціальності 8.03060101 – «Менеджмент організацій і адміністрування»:

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1.	Тема 1. Методологія: сутність, зміст, поняття.	1
2.	Тема 2. Проблеми наукового пізнання в історії філософії.	1
3.	Тема 3. Діалектичні та логічні основи наукового пізнання.	1
4.	Тема 4. Специфіка наукового пізнання.	1
5.	Тема 5. Концептуальні основи наукового знання.	1
6.	Тема 6. Зміст та структура процесу наукового дослідження. Проблеми істини.	1

Продовження табл.

1	2	3
7.	Тема 7. Основні етапи та форми наукового дослідження.	2
	Тема 8. Рівні та методи наукового дослідження.	2
	Тема 9. Організація науково-дослідної роботи магістрів.	2
	Тема 10. Оформлення результатів наукових досліджень та їх впровадження у практику.	2
	ІНДЗ	16
	Разом	30

Для спеціальності 8.14010101 – «Готельна і ресторанна справа»:

N з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Історія становлення та розвитку науки.	2
2.	Тема 2. Наука як система знань	2
3.	Тема 3. Організація науково-дослідної роботи в Україні.	1
4.	Тема 4. Основи методології науково-дослідної роботи.	1
5.	Тема 5. Основні методи наукових досліджень та їх характеристика.	1
6.	Тема 6. Вибір, етапи та економічна ефективність наукового дослідження.	1
7.	Тема 7. Методика підготовки і оформлення курсових, дипломних та магістерських робіт.	1
8.	Тема 8. Інформаційне забезпечення наукової роботи.	2
9.	Тема 9. Оформлення наукової роботи і передання інформації.	2
	Тема 10. Організація роботи наукового колективу.	1
	ІНДЗ	16
	Разом	30

Для спеціальності 8.14010301 – «Туризмознавство»:

N з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Наука як особлива форма пізнання, сфера культури та соціальний інститут.	1
2.	Тема 2. Основні поняття і категорії наукової методології.	2
3.	Тема 3. Основні концепції філософської методології науки.	2
4.	Тема 4. Методи наукових досліджень та їх характеристика.	2
5.	Тема 5. Інформаційна база наукового дослідження.	3
6.	Тема 6. Організація наукового дослідження.	2
7.	Тема 7. Організація досліджень на рівні магістерської наукової роботи.	2
	ІНДЗ	16
	Разом	30

2.7. Індивідуальні завдання

Робочою програмою дисципліни передбачено виконання індивідуального науково-дослідного завдання. Індивідуальне наукове дослідження базується на тематиці магістерського проекту. Індивідуальне науково-дослідне завдання передбачає: систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань із дисципліни та застосування їх при вирішенні конкретних практичних ситуацій.

Оформлюються результати дослідження у вигляді письмової роботи. Презентація індивідуального наукового дослідження відбувається у під час заключних занять у вигляді доповіді за допомогою електронної презентації PowerPoint. Виконання індивідуального науково-дослідного завдання винесено на індивідуальне самостійне опрацювання студентами.

2.8. Методи навчання

За джерелами знань використовуються такі методи навчання: словесні – розповідь, пояснення, лекція; наочні – демонстрація, ілюстрація; практичні – практична робота, вправи.

За характером логіки пізнання використовуються такі методи: аналітичний, синтетичний, аналітико-синтетичний, індуктивний, дедуктивний.

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються методи: проблемний, частково-пошуковий, дослідницький.

2.9. Методи контролю

Усний контроль у вигляді індивідуального та фронтального опитування. Письмовий контроль у вигляді підсумкових модульних тестів, самостійних письмових робіт, поточного тестування.

2.10. Розподіл балів, які отримують студенти

Для спеціальності 8.03060101 – «Менеджмент організацій і адміністрування»:

Поточне тестування та самостійна робота											Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3			40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	ІНДЗ		
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	20		

Для спеціальності 8.14010101 – «Готельна і ресторанна справа»:

Поточне тестування та самостійна робота											Підсумковий тест (залік)	Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3					40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	ІНДЗ		
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	20		

Для спеціальності 8.14010301 – «Туризмознавство»:

Поточне тестування та самостійна робота								Підсумковий тест (залік)	Сума
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3				40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	ІНДЗ		
5	5	5	6	6	7	6	20		

2.11. Засоби контролю та структура залікового кредиту

Види та засоби контролю	Розподіл балів, %
МОДУЛЬ 1. Поточний контроль зі змістових модулів	
ЗМ 1. Поточний контроль за змістовним модулем 1	10
Тестування за змістовним модулем 1	10
ЗМ 2. Поточний контроль за змістовним модулем 2	10
Тестування за змістовним модулем 2	10
ЗМ 3 Поточний контроль за змістовним модулем 3	40
Тестування за змістовним модулем 3	5
Відвідування занять	5
Активність на заняттях	5
Науково-дослідна робота	15
Захист науково-дослідної роботи	10
Разом	60
Підсумковий контроль з МОДУЛЮ	
Письмове підсумкове тестування	40
Разом	40
Усього за модулем 1	100%

Критерії підсумкової оцінки на підставі поточного контролю Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 - 100	A	відмінно	зараховано
82 - 89	B	добре	
74 - 81	C		
64 - 73	D	задовільно	
60 - 63	E		
35 - 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

2.12. Методичне забезпечення дисципліни

1. Конспект опорних лекцій всіх тем курсу.
2. Методичні вказівки до самостійного вивчення курсу.
3. Варіанти завдань для самостійної роботи студентів.
4. Варіанти теоретичних питань для самостійного вивчення.
5. Методичні вказівки до практичних занять з курсу.
6. Варіанти тестів для підсумкового тестування з курсу.
7. Теоретичні питання для заліку.

2.13. Рекомендована література

Базова

Для спеціальності 8.03060101 – «Менеджмент організацій і адміністрування»:

1. Алексеев А.П. Аргументация. Познание. Общение. / А.П.Алексеев.-М., 1991.-258 с.
2. Андрос Е.Н. Истина как проблема познания и мировоззрения/ Е.Н.Андрос.-К.: КТУ, 1984.-308 с.
3. Баскаков А.Я. Методология научного исследования: Учебн. пособие /А.Я.Баскаков, Н.В.Туленков. – К.: МАУП, 2002. – 216 с.
4. Білуха М.Т. Методологія наукових досліджень: підруч. Для бакалаврів, магістрів і аспірантів економ. спец. вищ. навч. закл. освіти / М.Т.Білуха.-К.: АБУ,2002. – 480 с.
5. Блауберг И.В., Юдин Э.Г. Становление и сущность системного подхода.- М., 1973.-270с.
6. Воронкова В.Г. Філософія: навч. посіб. –К.,2004.-464 с.
7. Головатий М.Ф. Навчи себе сам.-К.: МАУП, 2002.-120 с.
8. Економічні дослідження (методологія, інструментарій, організація, апробація)/ Геєць В.М., Мазаракі А.А., Корольчук О.П., Кулагін Ю.І.; за ред. А.А. Мазаракі. – К.: КНТЕУ,2010.- 280 с.
9. Єріна А.М., Захожай В.Б., Єрін Д.Л. Методологія наукових досліджень: навч. посіб.- К.: Центр навч. літ, 2004.-212 с.
10. Карташев В.А. Система систем. Очерки общей теории и методологии.- М.: Прогресс-академия,1995.-326 с.
11. Клименюк О.В. Методологія та методи наукового дослідження: навч. посіб.-К.: Міленіум, 2005.
12. Кохановский В.П. Философия и методология науки: учебник для высш. учеб. завед.- Ростов н/Д: Феникс, 1999.-576 с.
13. Павленок П.Д. О понятийно-категориальном аппарате социологии// Социол. исслед.-2003.-№4.-с.19-24.
14. Пілюшенко В.Л., Шкрабак І.В., Словенко Е.І. Наукове дослідження: організація, методологія, інформаційне забезпечення: навч. посіб.-К.: Лібра, 2004.-344 с.

15. Принципы организации социальных систем: теория и практика/под ред. М.И.Сетрова.-К.: Одесса: Вища школа, 1988.-242 с.
16. Проблемы методологии системного исследования/ ред. кол. И.В. Блауберг и др.- М.: Мысль, 1970.-456 с.
17. Розов М.А. Научная абстракция и ее виды.-Новосибирск: Наука, 1965.-138 с.
18. Розов М.А. Проблемы эмпирического анализа научных знаний.-Новосибирск: Наука, 1977.-222с.
19. Розова С.С. Классификационная проблема в современной науке.-Новосибирск: Наука, 1986.-222с.
20. Сетров М.И. Основы функциональной теории организации. Философский очерк.-Л.: Наука, 1972-164с.
21. Сетров М.И. Основы функциональной теории организации. Философский очерк. – Л.: Наука, 1972.- 164 с.
22. Словник соціологічних і політологічних термінів: довідкове вид./ В.І. Астахова, В.І. Даниленко, А.І. Панова та ін.. –К.: Вища школа, 1993.-142 с.
23. Социальная философия: словарь/ сост. И ред В.Е. Кемеров, Т.Х.Керимов.-М.: Акад. Проект, 2003.-560с.
24. Социология: Энциклопедия/сост. А.А.Грицанов, В.Л.Абушенко, Г.М.Евельнин.-Минск: Книжный Дом, 2003.-1312 с.
25. Стеченко Д.М.. Чмир О.С. Методологія наукових досліджень: підручник.-К.: Знання, 2005.-310 с.
26. Тощенко Ж.Т. О понятийном аппарате социологии // СОЦИС.-2002.-№9.-с.3-16.
27. Філософія: навч. посіб. /І.Ф.Надольний, В.П.Андрущенко, І.В.Бойченко та ін.; за заг. ред.. І.Ф.Надольного.-К.:Вікар, 1997.-584с.
28. Філософський енциклопедичний словник / голов. ред.. В.І.Шинкарук.-К.: Абрис, 2002.- 742с.
29. Юдин Э.Г. Системный подход и принцип деятельности. Методологические проблемы современной науки.-М.: Наука, 1978.-392 с.

Для спеціальності 8.14010101 – «Готельна і ресторанна справа»:

1. Бесов Л.М. Історія науки і техніки/Л.М.Бесов.- К.: Корона, 2001.-51с.
2. Білуха М.Т. Методологія наукових досліджень: підруч. Для бакалаврів, магістрів і аспірантів економ. спец. вищ. навч. закл. освіти / М.Т.Білуха.-К.: АБУ,2002. – 480 с.
3. Брусалин С.Н. Научно-исследовательская работа студентов/ С.Н.Брусалин.-М.: Грегори, 1998.-93 с.
4. Економічні дослідження (методологія, інструментарій, організація, апробація)/ Геєць В.М., Мазаракі А.А., Корольчук О.П., Кулагін Ю.І.; за ред. А.А. Мазаракі. – К.: КНТЕУ,2010.- 280 с.

5. Грищенко І.М. Основи наукових досліджень: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл./ І.М.Грищенко, О.М.Григоренко, В.О.Борисейко.-К.: КНТЕУ, 2001.-186 с.
6. Кожем'яка В.П. Наука і технічна творчість в учбовому процесі/ В.П.Кожем'яка. – К.: Урожай, 2001. – 223 с.
7. Мазаракі А.А. Проектування закладів ресторанного господарства: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. /Мазаракі А.А., Пересічний М.І., Шаповал С.Л.; за ред.. А.А. Мазаракі. – К.: КНТЕУ, 2008. – 307с.
8. Мальцев П.М. Основи наукових досліджень/ П.М. Мальцев, Н.А. Емельянова. – К.: Вища шк., 1982.-192 с.
9. Пономаренко Л.А. Як підготувати і захистити дисертацію на здобуття наукового ступеня. Методичні поради/ Л.А. Пономаренко.- К.:Толока,2010.-80 с.
10. Цеков Ю.І. Як правильно оформити дисертацію та документи атестаційної справи: зб. нормат. док. з питань атестації наук. кадрів вищ. кваліфікації / Ю.І.Цеков.-К.:Толока, 2010.- 47с.

Для спеціальності 8.14010301 – «Туризмознавство»:

1. Баскаков А.Я. Методологія наукового дослідження: Учебн. пособие /А.Я.Баскаков, Н.В.Туленков. – К.: МАУП, 2002. – 216 с.
2. Білуха М.Т. Методологія наукових досліджень: підруч. Для бакалаврів, магістрів і аспірантів економ. спец. вищ. навч. закл. освіти / М.Т.Білуха.-К.: АБУ,2002. – 480 с.
3. Блауберг И.В., Юдин Э.Г. Становление и сущность системного подхода.- М., 1973.-270с.
4. Воронкова В.Г. Філософія: навч. посіб. –К.,2004.-464 с.
5. Головатий М.Ф. Навчи себе сам.-К.: МАУП, 2002.-120 с.
6. Економічні дослідження (методологія, інструментарій, організація, апробація)/ Геєць В.М., Мазаракі А.А., Корольчук О.П., Кулагін Ю.І.; за ред.. А.А. Мазаракі. – К.: КНТЕУ,2010.- 280 с.
7. Єріна А.М., Захожай В.Б., Єрін Д.Л. Методологія наукових досліджень: навч. посіб.- К.: Центр навч. літ, 2004.-212 с.
8. Карташев В.А. Система систем. Очерки общей теории и методологии.- М.: Прогресс-академия,1995.-326 с.
9. Клименюк О.В. Методологія та методи наукового дослідження: навч. посіб.-К.: Міленіум, 2005.
10. Кохановский В.П. Философия и методология науки: учебник для высш. учеб. завед.- Ростов н/Д: Феникс, 1999.-576 с.
11. Павленок П.Д. О понятийно-категориальном аппарате социологии// Социол. исслед.-2003.-№4.-с.19-24.
12. Пілюшенко В.Л., Шкрабак І.В., Словенко Е.І. Наукове дослідження: організація, методологія, інформаційне забезпечення: навч. посіб.-К.: Лібра, 2004.-344 с.

13. Принципы организации социальных систем: теория и практика/под ред. М.И.Сетрова.-К.: Одесса: Вища школа, 1988.-242 с.
  14. Проблемы методологии системного исследования/ ред. кол. И.В. Блауберг и др.- М.: Мысль, 1970.-456 с.
  15. Розов М.А. Научная абстракция и ее виды.-Новосибирск: Наука, 1965.-138 с.
  16. Розов М.А. Проблемы эмпирического анализа научных знаний.-Новосибирск: Наука, 1977.-222с.
  17. Розова С.С. Классификационная проблема в современной науке.-Новосибирск: Наука, 1986.-222с.
  18. Сетров М.И. Основы функциональной теории организации. Философский очерк.-Л.: Наука, 1972-164с.
  19. Сетров М.И. Основы функциональной теории организации. Философский очерк. – Л.: Наука, 1972.- 164 с.
  20. Словник соціологічних і політологічних термінів: довідкове вид./ В.І. Астахова, В.І. Даниленко, А.І. Панова та ін.. –К.: Вища школа, 1993.-142 с.
  21. Социальная философия: словарь/ сост. И ред В.Е. Кемеров, Т.Х.Керимов.-М.: Акад. Проект, 2003.-560с.
  22. Социология: Энциклопедия/сост. А.А.Грицанов, В.Л.Абушенко, Г.М.Евельнин.-Минск: Книжный Дом, 2003.-1312 с.
  23. Стеченко Д.М.. Чмир О.С. Методологія наукових досліджень: підручник.-К.: Знання, 2005.-310 с.
  24. Тощенко Ж.Т. О понятийном аппарате социологии // СОЦИС.-2002.-№9.-с.3-16.
  25. Філософія: навч. посіб. /І.Ф.Надольний, В.П.Андрущенко, І.В.Бойченко та ін.; за заг. ред.. І.Ф.Надольного.-К.:Вікар, 1997.-584с.
  26. Філософський енциклопедичний словник / голов. ред.. В.І.Шинкарук.-К.: Абрис, 2002.- 742с.
- Юдин Э.Г. Системный подход и принцип деятельности. Методологические проблемы современной науки.-М.: Наука, 1978.-392 с.

Допоміжна

Для спеціальності 8.03060101 – «Менеджмент організацій і адміністрування»:

- Т.1. Гетманова А.Д. Логика / А.Д. Гетманова.- М., 2002. – 300с.
- Т.2. аналитическая философия XX века / Б.Рассел, З.Мур, Дж. Остин и др.- М.: Рассвет, 1998.-406 с.
- Т.3. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукової діяльності: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2003. – 216 с.
- Т.4. Грищенко І.М. Основи наукових досліджень: навч. посіб./І.М.Грищенко.-К., 2001 – 184 с.
- Т.5 Канке В.А. Основные философские направления в концепции науки/ В.А. канке. – М.: Мысль,2000. – 290 с.
- Т.6. Дудченко а.А. Основы научных исследований: науч.пособие/ А.А.Дудченко и др.-К. Знання, 2000.- 196с.

Т.7. Методологические вопросы науковедения/ под ред. В.И.Оноприенко.- К.: Знання, 2001.- 244с.

Т.8. Мочерний С.В. Методологія економічного дослідження. – Львів, Світ, 2001.- 416 с.

Т.9. Шейко В.М. Організація та методика науково-дослідної діяльності: Підручник / В.М.Шейко, Н.М. Кушнарєнко. – 2-ге вид. перероб. та доп. – К.: Знання-Прес, 2002. – 296 с.

Т.10 Державний стандарт України ДСТУ 3008-95 «Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення»

Для спеціальності 8.14010101 – «Готельна і ресторанна справа»:

Т.1. Лудченко А.А. Основы научных исследований: Учебн. пособие / А.А.Лудченко, Я.А.Лудченко, Т.А.Примак [Под ред. А.А.Лудченко]. – К.:„Знання”, КОО, 2000. – 114 с.

Т.2. Сабитов Р.А. Основы научных исследований. – Челябинск: Изд.ЧГУ, 2002. – 138 с.

Т.3. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукової діяльності: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2003. – 216 с.

Т.4. Шейко В.М. Організація та методика науково-дослідної діяльності: Підручник / В.М.Шейко, Н.М. Кушнарєнко. – 2-ге вид. перероб. та доп. – К.: Знання-Прес, 2002. – 296 с.

Т.5 Ковальчук В.В., Моїсєєв Л.М. Основы научных исследований. –К.: ВД "Професіонал", 2005. – 240 с.

Т.6. Баскаков А.Я. Методологія наукового дослідження: Учебн. пособие /А.Я.Баскаков, Н.В.Туленков. – К.: МАУП, 2002. – 216 с.

Т.7 Державний стандарт України ДСТУ 3008-95 «Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення»

Т.8. Стеченко Д.М., Чмир О.С. Методологія наукових досліджень: Підручник. –2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2007. – 317 с.

Т.9 Коновалова Л.В. Прикладная этика: (По материалам зап. лит.) /РАН. Ин-т философии. – М., 1998. – Вып. 1: Биоэтика и экоэтика. – 216 с.

Т.10. Філіпченко А.С. Основы научных исследований: Конспект лекцій. – К.: Академвидав, 2004. – 196 с.

Для спеціальності 8.14010301 – «Туризмознавство»:

Т.1. Лудченко А.А. Основы научных исследований: Учебн. пособие / А.А.Лудченко, Я.А.Лудченко, Т.А.Примак [Под ред. А.А.Лудченко]. – К.:„Знання”, КОО, 2000. – 114 с.

Т.2. Сабитов Р.А. Основы научных исследований. – Челябинск: Изд.ЧГУ, 2002. – 138 с.

Т.3. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукової діяльності: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2003. – 216 с.

Т.4. Шейко В.М. Організація та методика науково-дослідної діяльності: Підручник / В.М.Шейко, Н.М. Кушнарєнко. – 2-ге вид. перероб. та доп. – К.: Знання-Прес, 2002. – 296 с.

Т.5 Стеченко Д.М., Чмир О.С. Методологія наукових досліджень: Підручник. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2007. – 317 с.

Т.6. Баскаков А.Я. Методологія наукового дослідження: Учебн. посібник /А.Я.Баскаков, Н.В.Туленков. – К.: МАУП, 2002. – 216 с.

Т.7 Державний стандарт України ДСТУ 3008-95 «Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення»

2.14 Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського: [офіційний сайт]. Режим доступу: [http:// www.nbuv.gov.ua/](http://www.nbuv.gov.ua/) (дата звернення 06.10.2012). — Назва з екрана.

2. Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України. [офіційний сайт]. Режим доступу: [http:// www.mon.gov.ua/](http://www.mon.gov.ua/) (дата звернення 06.09.2012). — Назва з екрана.

3. Верховна Рада України. Законодавча база [офіційний сайт]. Режим доступу: [http:// www .iportal.rada.gov.ua/](http://www.iportal.rada.gov.ua/) (дата звернення 06.09.2012). — Назва з екрана

Навчальне видання

Програма та робоча програма навчальної дисципліни
«Методологія і організація наукових досліджень»
(для студентів 5 курсу денної форми навчання
освітньо-кваліфікаційного рівня магістр спеціальностей
8.03060101 – «Менеджмент організацій і адміністрування»,
8.14010101 – «Готельна і ресторанна справа»,
8.14010301 – «Туризмознавство»)

Укладач: **ВЕЛИЧКО** Вікторія Валеріївна

В авторській редакції

Комп'ютерне верстання: *Ю. Ю. Конюшенко*

План 2012, поз. 332 Р

Підп. до друку 24.01.2013 р.

Друк на ризографі

Тираж 3 пр.

Формат 60x84/16

Ум. друк. арк. 1,6

Зам. № 9326

Видавець і виготовлювач:

Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова,
вул. Революції, 12, Харків, 61002
Електронна адреса: rectorat@ksame.kharkov.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
ДК №4064 від 12.05.2011 р.